Raportul Național
în contextul celui de-al patrulea ciclu de Evaluare Periodică Universală a respectării drepturilor omului

2026

I. Metodologie și consultări

1. Raportul a fost elaborat în conformitate cu Rezoluția 5/1 a Consiliului pentru Drepturile Omului (CDO), reafirmată prin rezoluția 16/12 și Liniile directoare în contextul EPU A/HRC/DEC/17/119 și reflectă progresele statului în implementarea recomandărilor acceptate, provocările și prioritățile.

2. Raportul a fost elaborat de către Cancelaria de Stat (CS)[1], consultat și validat de Comisia specializată a Consiliului Național pentru Drepturile Omului.

3. În vederea asigurării unui proces participativ și incluziv, CS a organizat consultări publice cu reprezentanții Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (INDO)[2], societății civile și partenerilor de dezvoltare.[3] Contribuțiile și sugestiile acestora au fost luate în considerare. Proiectul raportului a fost consultat și cu Parlamentul Republicii Moldova.[4]

II. Cadrul normativ și instituțional

A. Cadrul legislativ național

4. Statul a continuat eforturile de consolidare a instituțiilor democratice și de aliniere a cadrului normativ și instituțional la standardele internaționale în domeniul drepturilor omului. Reformele au vizat consolidarea statului de drept, reforma sistemului de justiție, combaterea corupției și protecția drepturilor grupurilor vulnerabile, inclusiv din perspectiva integrării europene.[5]

5. La baza Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului (PNADO) 2024-2027[6] au stat recomandările acceptate de Republica Moldova (RM) în cel de-al III-lea ciclu al EPU, recomandările în domeniul drepturilor omului adresate RM de către organele de monitorizare la nivel internațional și național.[7] PNADO a fost coroborat și cu Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) incluse în Agenda de dezvoltare durabilă 2030.

6. A fost elaborat Setul de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al EPU al ONU[8] (Setul de măsuri),

---

[1] Cu contribuția autorităților și instituțiilor publice centrale: Ministerul Sănătății (MS), Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS), Ministerul Mediului (MM), Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), Ministerul Finanțelor (MF), Ministerul Educației și Cercetării (MEC), Ministerul Culturii (MC), Ministerul Justiției (MJ), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Ministerul Afacerilor Externe (MAE), Ministerul Apărării (MA), Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), Agenția Relații Interetnice (ARI), Procuratura Generală (PG), Centrul Național Anticorupție (CNA), Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE), Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (CNAJGS), Institutul Național al Justiției (INJ), Consiliul Audiovizualului (CA), Biroul Național de Statistică (BNS), Biroul politici de reintegrare (BPR), Comisia Electorală Centrală (CEC);

[2] Oficiul Avocatului Poporului și Consiliul pentru Egalitate;

[3] Pentru pregătirea raportului național EPU, au fost organizate o instruire de două zile de către OHCHR (16–17 octombrie 2025), o sesiune de informare online cu APC privind raportarea națională (29 ianuarie 2026) și consultări cu APC și societatea civilă (12 mai și 20 august 2026);

[4] Răspunsul Parlamentului: CDO-04 nr. 551 din 26 iunie 2026;

[5] Comisia Europeană, Republic of Moldova 2026 Report, SWD(2026) 698 final, 4 noiembrie 2026;

[6] Hotărârea Guvernului nr.164/2024 cu privire la aprobarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024–2027;

[7] Organizația Națiunilor Unite (ONU), Consiliul Europei (CoE), Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) – la nivel internațional și INDO la nivel național;

[8] Consiliul național pentru drepturile omului, Decizia nr. 1 din 4 septembrie 2023;

care stabilește acțiuni, autorități responsabile și termene de implementare pentru fiecare recomandare sau grup de recomandări similare.[9]

7. Pentru eficientizarea mecanismului instituțional în domeniul drepturilor omului, au fost create 17 comisii specializate coordonate de către CS[10], MAI, MMPS, MEC și MJ[11]. În 2023 a fost aprobat regulamentul-cadru[12] și a fost inițiată activitatea Comisiilor. Comisiile specializate ale CNDO coordonează și monitorizează implementarea tratatelor internaționale ONU și ale CoE la care RM este parte, precum și a recomandărilor și procedurilor speciale relevante pentru RM.

B. **Instituții naționale pentru drepturile omului** (127.31, 127.32, 127.33, 127.35, 127.38)

8. RM a continuat consolidarea cadrului instituțional pentru protecția drepturilor omului, în conformitate cu Principiile de la Paris. Un rol central îl au Oficiul Avocatului Poporului (OAP) și Consiliul pentru Egalitate (CE), instituții independente cu mandat de protecție și promovare a drepturilor omului, precum și de combatere a discriminării și asigurare a egalității.

9. În 2023, cadrul normativ privind activitatea Avocatului Poporului și a OAP a fost revizuit[13], fiind modificate procedurile de numire și destituire a Avocatului Poporului și a adjuncților acestuia. Aceste amendamente au contribuit la creșterea transparenței proceselor instituționale și la consolidarea independenței Oficiului.

10. Au fost întreprinse măsuri pentru consolidarea capacității instituționale. Remunerarea personalului a fost majorată cu ~30% în 2024, urmată de o creștere de ~25% în 2025.[14] Ca efect, fluctuația de personal s-a redus, iar numărul angajaților a crescut de la 38 în 2021 și 46 în 2024 la 55 în 2026. Efectivul-limită a fost majorat de la 65 la 75 de unități, contribuind la fortificarea capacității operaționale. Finanțarea alocată nu acoperă integral cheltuielile de remunerare pentru toate posturile prevăzute, afectând recrutarea și suprasolicitând personalul existent.

11. În 2023, OAP a fost reacreditat cu statutul „A” de către Subcomitetul de Acreditare al GANHRI, ce confirmă un nivel înalt de conformitate cu Principiile de la Paris.

12. Au fost alocate resurse financiare pentru reconstrucția și extinderea sediului Oficiului, în vederea asigurării unor condiții adecvate pentru exercitarea mandatului instituției.

13. OAP și CE monitorizează respectarea drepturilor fundamentale ale omului, iar recomandările din rapoartele lor sunt luate în considerare de autorități la elaborarea politicilor publice.

---

[9] În comun cu autoritățile relevante, cu participarea extinsă a societății civile și a INDO;

[10] Comisia specializată UPR din cadrul CS are mandat de monitorizare a UPR, pe platforma căreia a fost consultat proiectul raportului;

[11] Consiliul național pentru drepturile omului, Decizia nr. 1/2022;

[12] Dispoziția Guvernului nr. 6-d/2023, Regulamentul-cadru al comisiilor specializate ale Consiliului național pentru drepturile omului;

[13] Legea nr. 1/2023 pentru modificarea unor acte normative;

[14] Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023; Legea nr. 305/2024 pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;

14. În 2024 a fost numită o nouă componență a CE pentru un mandat de 5 ani, în urma unui proces public de selecție. Rata de implementare a recomandărilor CE înregistrează o dinamică pozitivă.[15]

C. **Obligații internaționale** (127.5, 127.9-13, 127.17-19)

15. RM este parte la principalele tratate internaționale în domeniul drepturilor omului și își afirmă angajamentul de a respecta și implementa obligațiile asumate în temeiul acestora.

16. Au fost ratificate Protocolul Opțional la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități[16] și Protocolul facultativ la Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului privind procedura de comunicare[17].

17. În perioada 2023–2026 RM a prezentat rapoartele periodice pe marginea tuturor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor omului la care este parte și a participat la procesele internaționale în domeniul promovării egalității de gen și al drepturilor femeilor.[18]

18. În procesul de integrare europeană statul a inițiat un proces de aliniere a legislației și politicilor publice la acquis-ul UE, inclusiv în domeniul drepturilor fundamentale, justiției și statului de drept. Guvernul a aprobat două documente de politici publice: Planul Național de Acțiuni 2025-2027 și Programul Național de aderare la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029[19] și 3 foi de parcurs[20]: „Statul de drept", „Funcționarea instituțiilor democratice" și „Reforma administrației publice".

III. Implementarea recomandărilor ca urmare a ciclului III al EPU

A. Prezentare generală

[15] Potrivit Raportului Comisiei Europene privind Republica Moldova din 2026, rata generală de implementare a recomandărilor Consiliului pentru Egalitate a crescut de la 29% în 2024 la 36% în 2025, iar cea a recomandărilor Oficiului Avocatului Poporului - de la 64% la 80%. Totuși, rata de implementare a recomandărilor Consiliului pentru Egalitate adresate autorităților publice a scăzut la 21% în 2025;

[16] Legea nr. 162/2021 pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;

[17] Legea nr. 117 din 5 mai 2022 pentru ratificarea Protocolului facultativ la Convenția ONU cu privire la drepturile copilului referitor la procedura de comunicare;

[18] Statul a prezentat progresele realizate în implementarea obligațiilor asumate în cadrul Pactului internațional privind drepturile civile și politice (al 4-lea Raport), Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (al 7-lea Raport), Convenției-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale (al 6-lea Raport), Convenției împotriva Torturii și altor Pedepse ori Tratamente cu Cruzime, Inumane sau Degradante (al 4-lea Raport);

[19] Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029;

[20] Foaia de parcurs privind "Statul de drept", aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.275/2025; Foaia de parcurs privind „Funcționarea Instituțiilor Democratice" aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.276/2025; Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice" aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 274/202;

19. În cadrul celui de-al treilea ciclu al EPU, RM *a acceptat 186 de recomandări* din cele 209 recepționate, dintre care *25* erau deja implementate la etapa elaborării Setului de măsuri[21].
20. Monitorizarea implementării Setului de măsuri a fost asigurată prin activitatea comisiilor specializate ale CNDO, care s-au întrunit în perioada 2023-2025 în 34 de ședințe[22].

B. Progrese realizate

Monitorizarea respectării drepturilor omului prin prisma Planurilor de acțiuni în domeniul drepturilor omului (PNADO) (127.25, 127.26, 127.27, 127.28, 127.29, 127.30, 127.39, 127.40, 127.78)

21. CS a elaborat Raportul de Evaluare PNADO 2018-2022. A fost aprobat Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027 (PNADO)[23]. Rapoartele anuale privind implementarea PNADO în 2024 și 2025 au fost elaborate, consultate și publicate pe pagina Guvernului RM[24].

Cooperarea și consultarea cu societatea civilă și apărătorii drepturilor omului (127.20, 127.21, 127.22, 127.23)

22. A fost aprobat Programul de dezvoltare a OSC pentru perioada 2024-2027[25] care stabilește priorități privind îmbunătățirea accesului la procesele decizionale, asigurarea unei finanțări sustenabile și consolidarea mediului de activitate al OSC.
23. Au fost create Platforme Consultative Permanente (PCP)[26], în toate cele 14 ministere[27], care au activat prin intermediul a circa 65 de platforme de consultare cu societatea civilă, organizate în diferite formate: consilii, grupuri de lucru permanente sau ad-hoc, comisii. Pentru sprijinirea activității acestora, CS a elaborat un ghid metodologic destinat autorităților publice centrale.
24. Comitetul de Coordonare pentru o Guvernare Deschisă este o altă platformă eficientă pentru un dialog continuu cu societatea civilă care are drept scop co-crearea și implementarea agendei pentru o guvernare deschisă[28].

---

[21] Consiliul național pentru drepturile omului, Decizia nr. 1 din 4 septembrie 2023;
[22] Cancelaria de Stat, Comisiile specializate ale Consiliului național pentru drepturile omului: agende și procese-verbale;
[23] Hotărârea Guvernului nr. 164/2024 cu privire la aprobarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024–2027;
[24] Cancelaria de Stat, Rapoarte naționale și internaționale;
[25] Hotărârea Guvernului nr. 845/2023 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a organizațiilor societății civile pentru perioada 2024–2027;
[26] Hotărârea Guvernului nr. 435/2023 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional;
[27] Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, anexa nr. 2; Cancelaria de Stat, rapoartele privind asigurarea transparenței în procesul decizional de către autoritățile administrației publice centrale pentru anii 2024 și 2025, disponibile în rubrica Cadrul de reglementare;
[28] Aprobat Planul de Acțiune pentru o Guvernare Deschisă 2023-2025 și implementat în proporție de 87%; Comitetul de coordonare, format din 50% reprezentanți APC și 50% OSC a organizat 12 ședințe deschise pe coordonarea acțiunilor de implementare, Cancelaria de Stat, Comitetul de coordonare pentru guvernare

25. Rețeaua TeConsult, lansată în 2024 - grup interinstituțional de funcționari publici creat în scopul consolidării competențelor în domeniul participării publice, îmbunătățirii calității procesului decizional prin implicarea societății civile. (2 cohorte: 48 de persoane instruite).[29]
26. Au fost consolidate mecanismele digitale de consultare cu societatea civilă - platforma particip.gov.md[30] și platforma pentru susținerea democrației participative e-Democrație[31] care include modulele ePetiții, e-Feedback și e-Survey.
27. Elaborat Ghidul practic pentru organizațiile societății civile privind accesarea resurselor publice în RM. Procedura desemnării procentuale 2% pentru susținerea societății civile și implicarea cetățenilor în finanțarea OSC-urilor a fost simplificată și integrată în declarația de venit. Guvernul a desfășurat campania „Alege unde ajung 2%"[32], în urma căreia în anul 2025, peste 41000 de contribuabili au direcționat aproximativ 19,9 milioane lei către circa 1050 de organizații beneficiare[33].
28. Mecanismul de finanțare nerambursabilă a înregistrat o evoluție ascendentă pe termen lung**:** între 2020 și 2025, volumul finanțărilor publice pentru organizațiile societății civile aproape s-a triplat, reflectând o deschidere tot mai mare a autorităților către parteneriate cu sectorul necomercial[34].
29. Adoptată legea anti-SLAPP, care instituie mecanisme de protecție împotriva procedurilor judiciare abuzive, menite să prevină intimidarea și descurajarea persoanelor implicate în dezbateri de interes public[35].
30. Adoptată Legea 196/2026 privind participarea publică în procesul decizional[36], care are drept scop consolidarea democrației participative și asigurarea participării părților interesate la procesul decizional al autorităților publice.

Libertatea de exprimare și accesul la informație (127.21, 127.22, 127.111, 127.112, 127.113, 127.114, 127.115, 127.116, 127.117, 127.118, 127.119, 127.120)

31. Adoptată Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public care a aliniat legislația națională la standardele internaționale.
32. Digitalizarea serviciilor publice a fost consolidată prin dezvoltarea platformelor date.gov.md, servicii.gov.md și aplicația EVO[37], care au digitalizat 47 de servicii publice noi. Consolidată rețeaua Centrelor Unificate de Prestare a Serviciilor (CUPS) - 117 centre oferă circa 120 de servicii.

---

deschisă; Cancelaria de Stat, Raport de autoevaluare a implementării Planului de acțiuni pentru o guvernare deschisă pentru anii 2023–2025;
[29] Cancelaria de Stat, Rețeaua profesioniștilor în consultări publice;
[30]Platforma guvernamentală de participare publică Particip.gov.md;
[31] Platforma e-Democrație;
[32] https://gov.md/ro/comunicate-de-presa/alege-unde-ajung-2-din-impozitul-tau-pentru-sustine-o-activitate-caritabila
[33] Serviciul Fiscal de Stat „41 767 de contribuabili au efectuat desemnarea procentuală în anul 2025";
[34] Cancelaria de Stat, Raportul privind finanțarea nerambursabilă a organizațiilor necomerciale de către instituțiile de stat în anul 2025;
[35] Legea nr. 223/2026 pentru modificarea unor acte normative (combaterea procedurilor judiciare abuzive împotriva mobilizării publice);
[36] Legea nr. 196/2026 privind participarea publică în procesul decizional;
[37] Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design; Portalul guvernamental integrat EVO;

33. Prin Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a dezinformării a fost asigurat un spațiu informațional mai sigur.
34. CA a aprobat 7 decizii cu caracter de reglementare în domeniul mass-media.[38]
35. Domeniul mass-media a fost reglementat printr-un nou cadru legislativ: Legea nr. 221/2025 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al RM nr. 174/2018[39] și Legea nr. 220/2025 cu privire la modificarea Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate. Modernizarea cadrului legal din domeniul mass-media și alinierea legislației Republicii Moldova la standardele europene privind libertatea și pluralismul mass-media a fost realizată prin Legea nr. 195/2026[40].

Egalitatea și nediscriminarea (127.41, 127.42, 127.43, 127.44, 127.45, 127.46, 127.48, 127.47, 127.49, 127.51, 127.52, 127.55, 127.56, 127.57, 127.58, 127.59, 127.60, 127.61, 127.62, 127.65, 127.66, 127.67, 127.69, 127.70, 127.71, 127.72, 127.73, 127.124, 127.200, 127.202, 127.203, 127.204, 127.205, 127.206, 127.208, 127.209)

36. RM a făcut pași importanți spre alinierea cadrului său legislativ la standardele europene privind egalitatea și nediscriminarea. Persistența stereotipurilor și atitudinilor negative în societate afectează grupurile vulnerabile, în special comunitatea romă și LGBTIQ.
37. CE a înregistrat o creștere constantă a numărului de plângeri privind presupusele fapte de discriminare: în 2023 – 261 de plângeri, în 2024 – 279 de plângeri și în 2025 – 399 de plângeri, precum și a deciziilor de constatare: în 2023 – 27 de decizii[41], în 2024[42] – 53 și în 2025 – 74 de decizii, ceea ce reflectă o creștere substanțială.[43] Ponderea constatărilor pe criteriul orientării sexuale și identității de gen s-a redus: orientarea sexuală de la 13,79% în 2023[44] la 3,39% în 2024[45], în 2025[46] – acest criteriu nu figurează; identitatea de gen: 3,45% în 2023, 1,69% în 2024, 1,14% în 2025[47]. Ponderea instigării la discriminare în constatările Consiliului pentru Egalitate a fost de 4% în anii 2024 și 2025.

---

[38] Consiliul Audiovizualului, deciziile nr. 11 și nr. 14 din 24 ianuarie 2025, nr. 60 din 2 aprilie 2025, nr. 107 din 28 mai 2025, nr. 225 din 13 noiembrie 2025, nr. 247 din 12 decembrie 2025 și nr. 250 din 19 decembrie 2025;
[39] Legea nr. 221/2025 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018;
[40] Legea nr. 195/2026 privind mass-media;
[41] Consiliul pentru egalitate, Raportul general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova pentru anul 2023;
[42] Consiliul pentru egalitate, Raportul general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova pentru anul 2024;
[43] Consiliul pentru egalitate, Raportul general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova pentru anul 2025;
[44] Consiliul pentru egalitate, Raport general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova, 2023. https://egalitate.md/wp-content/uploads/2021/01/Raport-2023_final.pdf
[45] Consiliul pentru egalitate, Raport general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova, 2024. https://egalitate.md/wp-content/uploads/2021/01/CE_Raport_situatie_2024_final.pdf
[46] Consiliul pentru egalitate, Raport general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova, 2025. https://egalitate.md/wp-content/uploads/2021/01/Consiliul_pentru_egalitate_Raport_2025-1.pdf
[47] Ibidem.

38. A fost consolidat cadrul legislativ în domeniul egalității prin adoptarea Legii nr. 2/2023 care a extins criteriile de protecție împotriva discriminării, a inclus prevederi privind sancționarea hărțuirii și victimizării în toate domeniile vieții sociale, a consolidat rolul instituțional al CE și a extins garanțiile procedurale pentru victime[48].

39. Implementarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă (2022-2025) a atins rata de realizare a acțiunilor planificate de 85% [49]. Cadrul normativ care reglementează activitatea mediatorilor comunitari a fost îmbunătățit prin modificările operate.[50] MEC a demarat elaborarea unui nou Program pentru susținerea populației de etnie romă pentru perioada 2027–2030.

40. În colaborare cu parteneri internaționali au fost desfășurate activități de consolidare a capacităților profesioniștilor din domeniul public, educației, sănătății pe subiectele ce vizează: prevenirea discriminării, egalitatea de gen, incluziunea socială, combaterea stereotipurilor.

41. Au fost consolidate platformele de dialog dintre comunitățile etnice și autoritățile publice: prin crearea unei rețele de consilii consultative pe 3 niveluri - local, regional și național, valorificarea Platformei #MinorityDialogue.[51]

42. A fost consolidat cadrul metodologic prin aprobarea instrucțiunilor privind investigarea infracțiunilor și examinarea contravențiilor motivate de prejudecată, inclusiv a faptelor de instigare la ură sau violență.[52]

43. În scopul modernizării și consolidării sistemului național de servicii sociale, au fost aprobate 7 Hotărâri ale Guvernului[53] pentru asigurarea standardelor minime de calitate și

---

[48] Legea nr. 2/2023 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității);

[49]Hotărârea Guvernului nr. 576/2022 cu privire la aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022–2025;

[50]Hotărârea Guvernului nr. 326 din 17 iunie 2026 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 557/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar;

[51] Agenția Relații Interetnice, „Proiectul MINOR+ un pas concret spre participarea reală a minorităților naționale”;

[52] Ordinul Procurorului General interimar nr. 109/3 din 6 octombrie 2025 privind aprobarea Ghidului metodologic cu privire la investigarea infracțiunilor motivate de prejudecată și a celor de instigare la ură sau violență pe motiv de prejudecată;

Ordinul șefului Inspectoratului General de Poliție nr. 257/2024 privind aprobarea Instrucțiunii privind constatarea și/sau examinarea contravențiilor comise din motive de prejudecată. Procese-verbale pentru instigare la discriminare (art. 70¹ din Codul contravențional): au fost întocmite 13 în anul 2025.

[53]- Hotărârea Guvernului nr. 793/2025 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 575/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru victimele violenței în familie și violenței împotriva femeilor și a Standardelor minime de calitate;

- HG nr. 796/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului maternal și a Standardelor minime de calitate;

- HG nr. 797/2025 pentru modificarea HG nr. 496/2014 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Centrului de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali și a standardelor minime de calitate;

- HG nr. 798/2025 pentru modificarea HG nr. 129/2010 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului social de reabilitare a victimelor violenței în familie;

- HG nr. 530/2025 privind aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat VioData” și a Regulamentului privind modalitatea de ținere a registrului de stat VioData;

instituirea obligației furnizorilor de servicii de a asigura accesibilitatea, tratamentul egal și nediscriminatoriu, confidențialitatea și respectarea demnității tuturor beneficiarilor, fără deosebire de rasă, origine națională, etnie, limbă, religie sau alte criterii, inclusiv persoanelor aparținând minorităților naționale.

44. BNS a realizat Recensământul populației și locuințelor din 2024, în conformitate cu recomandările ONU privind respectarea dreptului la identitate multiplă utilizând: chestionare în 7 limbi, colectând și diseminând date etnice, lingvistice și religioase, inclusiv despre a doua etnie, 3 opțiuni pentru limba maternă și alte limbi cunoscute.[54]

45. Aprobat Programul național privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2026-2030.[55]

46. Statul recunoaște provocările legate de implementarea efectivă a politicilor, nivelul redus de incluziune socială și stereotipurile negative, ceea ce indică necesitatea consolidării măsurilor de combatere a discriminării, cât și necesitatea dezvoltării continue a serviciilor publice electronice, precum și extinderea rețelei CUPS, în scopul reducerii barierelor de acces la acestea pentru persoanele din grupuri vulnerabile și din mediul rural.

Sistemul de justiție și organele de drept (127.74, 127.75, 127.76, 127.77, 127.100, 127.101, 127.102, 127.103, 127.104, 127.105, 127.106, 127.107, 127.108, 127.109, 127.110)

47. În vederea implementării reformei sistemului judiciar și consolidării independenței și integrității sectorului justiției, au fost întreprinse mai multe măsuri legislative și instituționale:

- lansarea în anul 2022 a mecanismului de evaluare a integrității etice și financiare a judecătorilor și procurorilor (vetting) [56]prin care s-a asigurat constituirea, din membri evaluați, a noilor componențe ale CSM și CSP și a colegiilor specializate ale acestora; reformarea CSJ și completarea cu judecători care au trecut procedura de vetting [57], evaluarea tuturor judecătorilor curților de apel. În prezent subiecți ai evaluării sunt președinții instanțelor de fond, procurorii din cadrul PG și al procuraturilor specializate;
- consolidarea independenței, autonomiei și capacității instituționale a CSM și CSP (revizuirea componenței și mandatului membrilor; excluderea membrilor de drept; reglementarea mandatului președintelui organului de autoadministrare, fără posibilitatea realegerii);

- HG nr. 835/2025 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de asistență psihologică pentru victimele adulte ale infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate;
- HG nr. 836/2025 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciilor de sprijin pentru victimele violenței sexuale și a Standardelor minime de calitate;

[54] Biroul Național de Statistică, Chestionare de recensământ; Rezultatele finale ale Recensământului populației și locuințelor 2024: caracteristici etnoculturale ale populației;

[55]Hotărârea Guvernului nr. 467/2026 cu privire la aprobarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2026–2030;

[56] Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative;

[57] Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

- transferul Inspecției Procurorilor din subordinea PG în subordinea CSP și majorarea numărului de inspectori de la 6 la 9, în vederea consolidării mecanismelor de responsabilizare a procurorilor[58];
- revizuirea mecanismelor de numire și carieră a judecătorilor, inclusiv eliminarea numirii inițiale pentru un termen de 5 ani și stabilirea numirii până la atingerea plafonului de vârstă, în vederea consolidării stabilității mandatului;
- reformarea instanței supreme prin atribuirea rolului de instanță de casație și de uniformizare a practicii judiciare[59];
- delimitarea competențelor între Procuratura Anticorupție (PA) și CNA în investigarea infracțiunilor de corupție, prin stabilirea unor criterii de repartizare a cauzelor în funcție de calitatea persoanelor investigate, categoria infracțiunii și, pentru anumite cauze, valoarea folosului sau a prejudiciului[60], fortificarea mecanismului de combatere a corupției, a criminalității financiare și a criminalității organizate[61]; extinderea termenelor de prescripție și stabilirea mecanismelor de prevenire a impunității pentru infracțiunile de corupție[62];
- instituirea panelelor specializate anticorupție la nivelul Judecătoriei Chișinău și a Curții de Apel Chișinău pentru examinarea cauzelor de corupție[63];
- îmbunătățirea mecanismelor de confiscare a bunurilor provenite din infracțiuni și a bunurilor echivalente[64], instituirea cadrului legal privind utilizarea în scopuri sociale și în interes public a bunurilor și a sumelor de bani confiscate provenite din săvârșirea activităților infracționale.[65]

48. Au fost consolidate mecanismele de responsabilizare, transparență și eficiență ale sistemului judiciar:
- consolidarea mecanismelor de responsabilizare și integritate a judecătorilor și procurorilor prin eficientizarea procedurilor disciplinare, consolidarea capacităților Inspecției Judiciare, clarificarea temeiurilor răspunderii, introducerea repartizării aleatorii a dosarelor disciplinare, majorarea ponderii criteriului de integritate în evaluarea performanțelor[66];
- completarea cadrului procesual cu instrumente care să eficientizeze examinarea cauzelor penale și să prevină tergiversarea procesului, să asigure mecanismul finalizării urmăririi penale și al judecării cauzei *in absentia* în privința persoanelor care se sustrag de la justiție, cu asigurarea garanțiilor procesuale; creșterea eficienței în examinarea cauzelor de către

[58] Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor);
[59] Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție;
[60] Legea nr. 83/2023 pentru modificarea unor acte normative;
[61] Legea nr. 111/2026 pentru modificarea unor acte normative;
[62] Legea nr. 228/2024 pentru modificarea articolului I din Legea nr. 136/2024 pentru modificarea unor acte normative;
[63] Legea nr. 192/2025 cu privire la mecanismul de judecare a cauzelor de corupție și a celor conexe corupției;
[64] Legea nr. 35/2025 pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale);
[65] Legea nr. 4/2026 privind utilizarea în scopuri sociale sau în interes public a bunurilor confiscate, Hotărârea Guvernului nr. 418/2026;
[66] Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor;

instanțe, inclusiv prin extinderea aplicării videoconferinței; revizuirea procedurilor privind apărarea și introducerea acordului de cooperare[67];
- continuarea digitalizării sistemului judiciar și facilitarea accesului la justiție prin dezvoltarea Portalului național al instanțelor de judecată (PNIJ), extinderea e-Dosarului Judiciar la toate instanțele;
- introducerea mandatului electronic al avocatului[68];
- uniformizarea practicii judiciare prin instituirea posibilității instanțelor penale de a solicita avize consultative de la Curtea Supremă de Justiție[69], excluderea garanțiilor personale în cauzele de corupție și infracțiuni conexe[70];
- harta judiciară și harta teritorială a procuraturilor au fost revizuite[71], iar garanțiile privind statutul judecătorilor și procurorilor suspendați din funcție au fost reglementate[72].

49. Au fost adoptate măsuri pentru consolidarea independenței sistemului judiciar și a accesului efectiv la justiție prin: instituirea unor mecanisme suplimentare de verificare a integrității candidaților la admiterea în INJ[73], facilitarea accesului la justiție pentru grupurile vulnerabile prin scutirea de la plata taxei de stat pentru victimele violenței în familie în anumite litigii patrimoniale; extinderea accesului la asistență juridică garantată de stat prin instituirea mecanismului de acordare parțială a acesteia[74], promovarea mecanismelor alternative de soluționare a litigiilor, instituirea medierii obligatorii pentru anumite categorii de cauze și consolidarea autoadministrării profesiei de mediator; consolidarea competențelor profesionale ale judecătorilor, procurorilor și altor profesioniști din sectorul justiției pe platforma INJ.[75] În 2025 au fost limitate situațiile care pot determina amânarea ședințelor și redus termenul pentru înlocuirea apărătorului ales; extinsă posibilitatea audierii martorilor prin videoconferință și instituit un regim prioritar

---

[67] Legea nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional);
[68] Legea nr. 284/2024 pentru modificarea unor acte normative (privind forma electronică a mandatului avocatului);
[69] Mecanismul permite instanțelor să solicite CSJ clarificări asupra unor probleme de drept noi și susceptibile de interpretări diferite, atunci când soluționarea acestora este determinantă pentru cauza examinată. Avizele sunt emise într-un termen de cel mult 3 luni și sunt publicate pe pagina web oficială a CSJ, oferind astfel un reper de interpretare pentru instanțe și sporind previzibilitatea aplicării legislației procesual-penale;
[70] Legea nr. 224/2024 pentru modificarea unor acte normative (aspecte de procedură privind activitatea instanțelor judecătorești);
[71] Legea nr. 135 din 13 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărții judiciare);
[72] Legea nr. 155/2025 pentru modificarea unor acte normative (garanții pentru procurorii și judecătorii suspendați din funcție);
[73] Legea nr. 228/2022 pentru modificarea unor acte normative;
[74] Legea nr. 128/2025 pentru modificarea unor acte normative (asistența juridică garantată de stat parțial gratuită); începând cu 18 septembrie 2025, persoanele al căror venit lunar depășește salariul minim pe țară cu cel mult 30% pot beneficia de asistență juridică calificată garantată de stat în regim parțial, cu obligația de a restitui 30% din cheltuielile suportate de stat. Modificarea urmărește extinderea accesului la asistență juridică pentru persoanele cu venituri modeste care nu întrunesc condițiile pentru acordarea integral gratuită a acesteia;
[75] Pe platforma INJ au fost realizate activități de formare inițială și continuă în domeniul drepturilor omului, al Convenției Europene a Drepturilor Omului, integrității judiciare, combaterii discriminării, combaterii traficului de ființe umane, cooperării judiciare internaționale și dreptului Uniunii Europene. Totodată, planurile de formare inițială și continuă au fost ajustate în conformitate cu recomandările formulate în cadrul evaluării inter pares TAIEX din anul 2022, iar cooperarea cu instituțiile naționale și partenerii internaționali a contribuit la implementarea eficientă a standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului în sistemul de justiție.

de judecare a cauzelor privind infracțiunile electorale. S-au înăsprit sancțiunile pentru corupția electorală și falsificarea rezultatelor votării, concomitent cu interzicerea, ca formă de exercitare frauduloasă a dreptului la asociere politică, a creării sau utilizării unui partid politic pentru a continua ori relua activitatea unui partid declarat neconstituțional. [76]

50. Eforturi suplimentare sunt în prezent depuse pentru consolidarea independenței și imparțialității sistemului judiciar, creșterea calității actului de justiție, a accesului la justiție și sporirea încrederii în actorii din sector.

Prevenirea torturii și a relelor tratamente (127.80, 127.81, 127.82, 127.83, 127.84, 127.85, 127.86, 127.87, 127.195, 127.88, 127.89, 127.90, 127.91, 127.92, 127.93, 127.96, 127.97, 127.95, 127.98, 127.99, 127.189)

51. Autoritățile RM au consolidat mecanismele de prevenire a torturii, inclusiv prin intensificarea activităților mecanismului național de prevenire coordonat de OAP, care a efectuat vizite regulate la locurile de detenție.[77]

52. Numărul proceselor penale înregistrate privind pretinse acte de tortură și tratamente inumane sau degradante a scăzut de la 377 în 2023 la 313 în 2024 și 288 în 2025.[78] În vederea prevenirii unor astfel de cazuri, au fost consolidate mecanismele de control, angajat personal[79] și realizată instruirea profesioniștilor din domeniu. În perioada 2024–2025, au fost încheiate 243 de contracte în valoare de peste 14,9 milioane lei, asigurând tratamentele necesare pentru toate persoanele private de libertate.

53. A fost instituit Registrul electronic privind cazurile de leziuni corporale, aplicarea forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente [80] și aprobat Regulamentul care stabilește procedura de înregistrare, documentare și transmitere către instituțiile competente a comunicărilor și rapoartelor cu privire la cazurile respective.

54. În 2025, Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) a înregistrat și examinat 191 de plângeri/sesizări ale persoanelor private de libertate. Au fost documentate[81] și expediate către organele procuraturii 3 cazuri de pretinse fapte de tortură și rele tratamente. A fost aprobat Regulamentul cu privire la procedura de identificare, examinare,

[76] Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia);

[77] Direcția Prevenirea Torturii din cadrul Oficiului Avocatului Poporului și Consiliul pentru Prevenirea Torturii (CpPT) au realizat, în perioada 2023-2025, 15 vizite preventive și de monitorizare în instituții psihiatrice și centre de plasament pentru persoane cu dizabilități. Oficiul Avocatului Poporului și Consiliul pentru prevenirea torturii, rapoartele privind vizitele efectuate;

[78] Procuratura Generală, Raportul de activitate pentru anul 2025;

[79] Numărul funcțiilor ocupate în sectorul penitenciar a crescut: 196 din cele 247,5 prevăzute în 2023, suplimentat cu 26 de angajări; în 2024 au fost angajați 3 medici și 10 asistenți; în 2025, 9 medici și 8 asistenți suplimentari, consolidând capacitatea instituțională de furnizare a serviciilor medicale. Au fost organizate 5 ședințe ale Consiliului Calității, aprobând protocoale și proceduri standard, iar 21 de misiuni de audit medical intern au evaluat 16 secții medicale și spitalul penitenciar, identificând neconformități și formulând recomandări pentru îmbunătățirea tratamentului deținuților. 20 de medici și 21 de asistenți medicali au participat la cursuri de perfecționare, sporind competențele pentru furnizarea de servicii medicale și psihosociale de calitate.

[80] Ordinul Directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 150 din data de 13.03.2024;

[81] Ordin nr. 77/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant;

înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant.[82]

55. A fost aprobat un nou regulament cu privire la procedura de examinare medicală a deținuților grav bolnavi pentru aplicarea liberării de la executarea pedepsei sau pentru înlocuirea, revocarea arestului preventiv, precum și Lista bolilor grave care împiedică aflarea persoanelor în detenție.[83]

56. Autoritățile au desfășurat activități constante de informare, sensibilizare și instruire, privind prevenirea torturii și combaterea impunității, inclusiv în contextul Zilei internaționale în sprijinul victimelor torturii.

57. În urma vizitei din 2022, 17 dintre cele 30 de recomandări formulate de CPT au fost realizate, iar 13 sunt în curs de realizare. În 2025, CPT a efectuat o nouă vizită ad-hoc și a formulat 19 recomandări, dintre care 9 au fost realizate și raportate în regim de urgență, iar 10 sunt incluse în Planul de acțiuni al ANP pentru anul 2026.

58. Condițiile de detenție au fost îmbunătățite: peste 900 de spații de detenție și spații funcționale au fost reparate în perioada 2023–2025, inclusiv prin modernizarea infrastructurii sanitare și reabilitarea acoperișurilor, iar accesul persoanelor cu dizabilități la condiții adecvate de detenție a fost asigurat. În semestrul I al anului 2026, au fost realizate lucrări de reparație în 168 de spații de detenție și 75 de spații funcționale.

59. În scopul prevenirii supraaglomerării, a fost instituit un mecanism de repartizare uniformă a deținuților, [84] iar situația este monitorizată constant. În 2025, sistemul penitenciar dispunea de 6622 de locuri pentru 6334 de persoane deținute. Cu toate acestea, persistă probleme de supraaglomerare în izolatoarele de urmărire penală.

60. În perioada 2024-2025 au fost reconfigurate spațiile de detenție: prin crearea de celule de capacitate mică (4–6 persoane) și transformarea spațiilor de tip baracă în unități de capacitate redusă, în conformitate cu recomandările CPT. Pentru reducerea supraaglomerării, gradul de ocupare este monitorizat săptămânal și repartizarea persoanelor private de libertate este uniformizată în funcție de capacitatea disponibilă. Reducerea duratei detenției în izolatoarele de urmărire penală este urmărită prin obținerea cu prioritate a hotărârilor judecătorești definitive.

61. În perioada 2023–2025, ANP a întreprins măsuri prin care a fost îmbunătățit accesul persoanelor private de libertate, inclusiv al celor vulnerabile, la servicii medicale și de sănătate mintală. A fost aprobată procedura de examinare medicală a deținuților grav bolnavi în vederea eliberării de la executarea pedepsei sau a revocării/înlocuirii arestului preventiv.[85]

---

[82] Procuratura Generală, ordin comun nr. 119/251 din 21.08.2026 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, examinare, înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant;

[83] Hotărârea Guvernului nr. 417/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de examinare medicală a deținuților grav bolnavi pentru aplicarea liberării de la executarea pedepsei sau pentru înlocuirea, revocarea arestului preventiv, precum și a Listei bolilor grave care împiedică aflarea persoanelor în detenție;

[84] Ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 149/2023;

[85] În 2025, aplicarea mecanismului de liberare din motive medicale a permis eliberarea a 7 dintre cei 11 deținuți grav bolnavi examinați de Comisia medicală specială a ANP, însă decesul a 3 persoane înainte de finalizarea procedurii judiciare evidențiază necesitatea accelerării acesteia
Oficiul Avocatului Poporului, Raport anual privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2025;

62. În august 2026, MJ și MS au aprobat Foaia de parcurs privind integrarea asistenței medicale din penitenciare în sistemul public de sănătate[86], care stabilește etapele și responsabilitățile pentru implementarea reformei. Măsurile întreprinse au contribuit la îmbunătățirea graduală a condițiilor de detenție și alinierea la standardele internaționale, însă persistă probleme legate de supraaglomerare, insuficiența spațiilor conforme și necesitatea extinderii măsurilor alternative la detenție.

Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (TFU) (127.126, 127.127, 127.128, 127.129, 127.130, 127.131, 127.132, 127.133, 127.136, 127.134, 127.135)

63. Prin aprobarea Programului pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024–2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia[87], dezvoltarea cadrului normativ și extinderea măsurilor de protecție a victimelor a fost asigurat un cadru unitar de politici, aliniat la standardele internaționale și la acquis-ul Uniunii Europene.
64. Ca rezultat al măsurilor realizate, la nivel național au fost identificate 169 de victime ale TFU în anul 2023, 119 victime în anul 2024 și 108 victime în anul 2025[88]. Exploatarea prin muncă a devenit forma predominantă de exploatare, iar creșterea ponderii victimelor cetățeni străini și a traficului intern confirmă transformarea RM și în țară de destinație.
65. Coordonarea interinstituțională a fost asigurată de Comitetul național pentru combaterea TFU, Comisia specializată pentru prevenirea și combaterea TFU, Grupul tehnic coordonator, Consiliul coordonator în cadrul Mecanismului național de referire a victimelor infracțiunilor și Consiliul coordonator al organelor de drept, care, în perioada 2023 – semestrul I 2026, s-au întrunit în cel puțin 35 de ședințe[89].
66. Cadrul legislativ național a fost armonizat cu acquis-ul UE prin adoptarea Legii nr. 5/2026, care transpune Directiva 2011/93/UE privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile, și a Legii nr. 4/2026, care transpune Directiva (UE) 2024/1260 privind utilizarea bunurilor confiscate. Adoptată Legea nr. 166/2026 privind transpunerea Directivei 2011/36/UE, modificată prin Directiva (UE) 2024/1712, și elaborat proiectul noii Legi privind reabilitarea victimelor infracțiunilor, care transpune Directivele 2012/29/UE și 2004/80/CE. Modificările consolidează răspunderea penală pentru exploatarea sexuală a copiilor, inclusiv în mediul online, garanțiile procesuale ale victimelor minore și sursele de finanțare a asistenței victimelor.

[86] Ministerul Justiției și Ministerul Sănătății, Ordinul comun nr. 260/674 din 26 august 2026 cu privire la aprobarea Foii de parcurs privind integrarea serviciilor de sănătate penitenciară în sistemul public de sănătate, aflat în coordonarea Ministerului Sănătății;
[87] Hotărârea Guvernului nr. 715/2023 cu privire la aprobarea Programului pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024–2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia;
[88] Rapoartele naționale privind realizarea politicii de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2023, 2024 și 2025, www.antitrafic.gov.md;
[89] Rapoartele naționale pentru anii 2023, 2024, 2025 și Raportul pentru semestrul I al anului 2026, www.antitrafic.gov.md. În cadrul acestora au fost examinate rapoartele naționale anuale, cazurile de exploatare a cetățenilor străini și accesul victimelor la asistență, fiind validate Setul de măsuri GRETA și Foaia de parcurs JTIP, ceea ce a asigurat monitorizarea unitară a politicii și integrarea recomandărilor internaționale;

67. Reieșind din recomandările internaționale, a fost asigurată consolidarea Inspectoratului de Stat al Muncii (ISM) prin modificarea legislației[90], care a avut ca rezultat fortificarea mandatului instituțional privind asigurarea controlului asupra muncii nedeclarate și a activității agențiilor private de ocupare, sporind capacitatea de identificare a exploatării prin muncă, inclusiv a lucrătorilor migranți străini.

68. Serviciul de asistență și protecție a victimelor TFU a fost revizuit prin modificarea cadrului normativ[91], fiind extinse categoriile de beneficiari asupra prezumatelor victime, introduse serviciile de zi, de acompaniere și monitorizarea post-plasament. Reforma RESTART a îmbunătățit mecanismul instituțional în domeniu[92].

69. În domeniul protecției victimelor au fost aprobate Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciilor de sprijin pentru victimele violenței sexuale și Standardele minime de calitate ale acestora, precum și Regulamentul-cadru al Serviciului de asistență psihologică pentru victimele adulte ale infracțiunilor[93].

70. În perioada de raportare, Republica Moldova a fost supusă celei de-a IV-a runde de evaluare GRETA, al cărei raport final a fost publicat în 2025[94]. Aprobat Setul de măsuri pentru anii 2026–2028[95], care transpune 12 grupuri de concluzii GRETA în sarcini cu responsabili și termene. În vederea realizării recomandărilor Departamentului de Stat al SUA privind traficul de persoane[96], au fost elaborate foi de parcurs și au fost transmise anual rapoarte, demonstrând astfel angajamentul ferm al țării în prevenirea și combaterea TFU și protejarea drepturilor victimelor.

71. Procuratura Generală a evaluat aspectele legate de investigarea cazurilor de TFU și infracțiuni conexe, a elaborat instrucțiuni și circulare printre care:

- modificarea și completarea Recomandărilor PG nr. 6/2-15d/22-292 din 27.04.2022 privind statutul persoanelor care părăsesc teritoriul Ucrainei;[97]

---

[90] Legea nr. 311/2025 pentru modificarea unor acte normative, care aliniază Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii la Convențiile OIM nr. 81, 129 și 155 și exclude Inspectoratul din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat;

[91] Hotărârea Guvernului nr. 791/2025 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 898/2015 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane și a standardelor minime de calitate;

[92] Prin instituirea la nivel teritorial a unui specialist în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor, aprobarea Managementului de caz ca instrument unic pentru asistenții sociali comunitari (Ordinul MMPS nr. 186 din 29.06.2026 cu privire la aprobarea Procedurii de realizare a managementului de caz în domeniul asistenței sociale), prin care se asigură accesul victimelor la servicii specializate, prevenirea revictimizării și susținerea reintegrării sociale și profesionale a beneficiarilor.

[93] Hotărârea Guvernului nr. 836/2025 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciilor de sprijin pentru victimele violenței sexuale și a Standardelor minime de calitate; Hotărârea Guvernului nr. 835/2025 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de asistență psihologică pentru victimele adulte ale infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate.

[94] Consiliul Europei, Grupul de experți privind lupta împotriva traficului de ființe umane (GRETA), Raport privind implementarea Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane de către Republica Moldova, runda a IV-a de evaluare, GRETA(2025)07;

[95] Dispoziția Guvernului nr. 72-d/2026 privind aprobarea Setului de măsuri pentru realizarea recomandărilor din raportul final cu privire la implementarea Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane de către Republica Moldova (runda a IV-a de evaluare);

[96] Raportul Departamentului de Stat al SUA privind traficul de persoane (Trafficking in Persons Report – TIP Report). Republica Moldova se menține în Nivelul 2 (Tier 2) în ultimii 9 ani.

[97] Instrucțiunea nr. 15-15d/24-170 din 11.03.2024.

- urmărirea și confiscarea bunurilor și valorilor utilizate, destinate sau rezultate din infracțiunea de organizare a migrației ilegale[98];
- aplicarea normelor ce țin de consemnul la frontieră;[99]
- modificările și completările în Codul penal (pe domeniul TFU);[100]
- aplicarea mecanismului de interacțiune dintre subdiviziunile PG, procuraturile specializate și teritoriale la desfășurarea activității de prevenire și combatere a TFU, traficului de copii, organizării migrației ilegale, altor infracțiuni asimilate sau conexe acestora.[101]

72. Angajații Poliției au participat la 5 operațiuni comune internaționale: „JAD GLOBAL CHAIN" (2024), „JAD GLOBAL CHAIN 2025", „JAD DANUBE-X" și I-Force (HOTSPOT Moldova 2025) Faza 3 și „Renewed Hope IV"[102]. Cooperarea transfrontalieră a fost consolidată prin echipe comune de investigații și acorduri semnate de colaborare, contribuind la identificarea victimelor și destructurarea rețelelor de trafic.

Drepturi economice și sociale (127.53, 127.137, 127.138, 127.142, 127.143, 127.144, 127.145, 127.139, 127.140, 127.141, 127.146, 127.147, 127.148, 127.149, 127.150, 127.151, 127.152, 127.153, 127.154, 127.155, 127.156, 127.125, 127.201)

73. Strategia Națională de Dezvoltare (SND) „Moldova Europeană 2030" stabilește obiectivul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor. SND adoptă cele 10 dimensiuni utilizate de UE pentru măsurarea calității vieții[103], fiind aliniate la ODD și adaptate contextului național al RM.

74. Aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea strategică a autorităților administrative centrale, care integrează principiul „Respectarea drepturilor omului și libertăților fundamentale", a contribuit la coerența politicilor publice și la calitatea documentelor guvernamentale. Potrivit evaluării Programului de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru anii 2023–2030, în perioada 2023–2025, 75% dintre documentele de politici publice evaluate au fost conforme cu criteriile de calitate și de conformitate, iar 25% au fost parțial conforme și ajustate ulterior, în baza standardelor de calitate în vigoare.[104]

75. În contextul implementării ODD „Agenda 2030" au fost aprobate[105]: Componența Comisiei MS pentru analiza cazurilor de decese materne, regulamentul de activitate a

[98] Instrucțiunea nr. 15-15d/24-285 din 11.04.2024 cu caracter general privind aplicarea uniformă de către procurori a normelor imperative privind punerea sub sechestru și confiscarea specială a bunurilor utilizate sau destinate pentru săvârșirea infracțiunilor de organizare a migrației ilegale și altor infracțiuni generatoare de venituri ilicite.
[99] Recomandările Procuraturii Generale nr. 11-15d/24-169 din 11.03.2024.
[100] Circulara nr. 15-15d/24-754 din 30.09.2024.
[101] Circulara nr. 15-15d/24-792 din 22.10.2024.
[102] Rapoartele naționale pentru anii 2024, 2025 și Raportul pentru semestrul I al anului 2026, www.antitrafic.gov.md;
[103] Dimensiunile măsurate de UE includ factori precum: veniturile, condițiile de trai, educația, cultura, sănătatea, solidaritatea socială, respectarea drepturilor omului, încrederea în guvernare, încrederea în justiție, securitatea umană și calitatea mediului
[104] Cancelaria de Stat, Raport de evaluare a Programului de implementare, pentru anii 2023–2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023–2030;
[105] Ordinul Ministerului Sănătății nr. 580 din 29.06.2023 „Cu privire la analiza mortalității materne";

Comisiei MS pentru analiza cazurilor de decese materne, lista documentației medicale/materialelor prezentate obligatoriu MS pentru fiecare caz de deces matern.[106]

76. Programele Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) au sprijinit întreprinderile mici și mijlocii prin finanțare, instruire și facilitarea accesului la piață, cu impact asupra creării locurilor de muncă. Au fost aprobate finanțări nerambursabile pentru 596 de proiecte în valoare de 270,93 milioane lei în 2023[107], 596 de proiecte în valoare de 250,56 milioane lei în 2024[108] și 810 proiecte în valoare de 346,40 milioane lei în 2025. Sprijinul a vizat afacerile tinerilor și femeilor, digitalizarea, ecologizarea, retehnologizarea și creșterea competitivității întreprinderilor. Proiectele finanțate în 2024 și 2025 prevăd crearea a cel puțin 2.842 și, respectiv, 4.863 de locuri de muncă, precum și menținerea a 8.848 și, respectiv, 9.938 de locuri de muncă existente. [109]

77. În perioada 2023–2025, pensiile și unele prestații sociale au fost indexate anual cu 15% în 2023[110], 6% în 2024[111] și 10% în 2025[112], pensia minimă pentru limită de vârstă cu stagiu complet de cotizare ajungând la 2.620,62 lei, 2.777,86 lei și, respectiv, 3.055,65 lei.

78. Au fost aprobate măsuri de majorare și extindere a prestațiilor sociale: indexarea prestațiilor, instituirea pensiei minime pentru limita de vârstă de 3300 lei pentru persoanele cu cel puțin 40 de ani de muncă,[113] extinderea pensiei de urmaș pentru persoanele cu dizabilități severe din copilărie,[114] includerea în mărime triplă a perioadei de participare a veteranilor de război la acțiuni de luptă în stagiul de cotizare.[115]

79. Din 2022, programul „Ajutor la contor” compensează cheltuielile de încălzire cu gaze naturale, energie termică și energie electrică, iar din sezonul 2023-2024, cu combustibili solizi. De sprijin au beneficiat 895.000 de gospodării în sezonul 2022–2023 și peste 750.000 în sezonul 2023–2024.[116] Numărul gospodăriilor beneficiare a constituit aproximativ 719.000 în martie 2025 și peste 605.378 în martie 2026.[117][118] În sezonul 2025–2026, compensația lunară a variat între 500 și 1.000 lei, în funcție de sursa de încălzire, veniturile și componența gospodăriei.[119] Suplimentar, în perioada februarie–

---

[106] Rata mortalității materne a constituit 59,2 decese la 100.000 de născuți-vii în 2022, 16,6 în 2023, 8,5 în 2024 și 13,5 în 2025, Biroul Național de Statistică, Rata mortalității materne, Banca de date statistice;

[107] Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Raport de progres pentru anul 2023;

[108] Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Raport anual pentru anul 2024;

[109] Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Raport privind executarea Planului de acțiuni pentru anul 2025;

[110] Hotărârea Guvernului nr. 148 din 22 martie 2023 cu privire la indexarea prestațiilor sociale;

[111] Hotărârea Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 cu privire la indexarea prestațiilor sociale;

[112] Hotărârea Guvernului nr. 155 din 26 martie 2025 cu privire la indexarea prestațiilor sociale;

[113] Legea nr. 19/2025 pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (pensia minimă pentru limită de vârstă pentru persoanele cu activitatea de muncă de cel puțin 40 de ani);

[114] Legea nr. 46/2025 pentru modificarea unor acte normative (aspecte legate de pensia de urmaș pentru copiii cu dizabilități severe și persoanele cu dizabilități severe din copilărie);

[115] Legea nr. 87/2025 pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ la prevederile Legii nr. 317/2024 cu privire la veteranii de război);

[116] Guvernul Republicii Moldova, Raport privind acțiunile întreprinse pe perioada stării de urgență, 22 octombrie 2021–30 decembrie 2023;

[117] Organizația Națiunilor Unite în Republica Moldova, Raportul de rezultate pentru anul 2025

[118] Casa Națională de Asigurări Sociale, Raport privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2025;

[119] Hotărârea Guvernului nr. 747/2025 privind modificarea unor hotărâri ale Guvernului (acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară);

noiembrie 2025, toate gospodăriile casnice au beneficiat de compensarea creșterii tarifului la energia electrică, aplicată direct în factură pentru primii 110 kWh consumați lunar, indiferent de înregistrarea în program.[120]

80. Au fost revizuite condițiile de eligibilitate și regulile de calculare a veniturilor pentru acordarea ajutorului social[121], introdus managementul de caz pentru evaluarea nevoilor familiilor beneficiare și stabilirea măsurilor de sprijin[122], modificat regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social.[123] Majoritatea beneficiarilor sunt familii cu copii, persoane cu dizabilități, vârstnici sau șomeri. În 2026, indexarea de 6,84% a majorat cuantumul la 1.869 lei pentru adulți și 1.944 lei pentru copii. Venitul lunar minim garantat, utilizat la stabilirea dreptului la ajutor social, a fost indexat, începând cu 1 aprilie al fiecărui an, la 1.568 lei pentru un adult și 1.631 lei pentru un copil în 2023, la 1.634 lei și, respectiv, 1.700 lei în 2024 și la 1.749 lei și, respectiv, 1.819 lei în 2025.[124] La sfârșitul anului 2023, 23.279 de familii beneficiau de ajutor social, cu o prestație medie lunară de aproximativ 1.997 lei, cheltuielile efective anuale pentru acest program constituind circa 701,5 milioane lei.[125] La sfârșitul anului 2024, 16.257 de familii beneficiau de ajutor social, cu o prestație medie lunară de aproximativ 2.971 lei și cheltuieli efective anuale de circa 500,2 milioane lei.[126] La sfârșitul anului 2025, 14.086 de familii beneficiau de ajutor social, cu o prestație medie lunară de aproximativ 2.984 lei și cheltuieli efective anuale de circa 477,4 milioane lei.[127]

81. Programul EcoVoucher a sprijinit gospodăriile beneficiare să înlocuiască 7.223 de electrocasnice în 2024 și 25.564 în 2025 cu echipamente eficiente energetic, contribuind la reducerea consumului de electricitate și a cheltuielilor pentru energie.[128]

82. A fost aprobat Programul privind îmbătrânirea activă și sănătoasă pentru anii 2023–2027, care prevede extinderea accesului persoanelor în vârstă la servicii sociale, de sănătate și educație, promovarea unei piețe a muncii incluzive pentru toate vârstele, dezvoltarea

---

[120] Oficiul Avocatului Poporului, Evaluarea răspunsului Guvernului Republicii Moldova privind respectarea drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și Zona de Securitate în contextul crizei energetice din 2024–2025, 2025.

[121] Hotărârea Guvernului nr. 655/2022 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social;

[122] Legea nr. 23/2024 pentru modificarea unor acte normative;

[123] Hotărârea Guvernului nr. 873 din 23 decembrie 2024 pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008;

[124] Ministerul Muncii și Protecției Sociale, „Din 1 aprilie pensiile, alocațiile sociale și indemnizațiile zilnice pentru copiii fără ocrotire părintească vor fi indexate”; Ministerul Muncii și Protecției Sociale, „Din 1 aprilie, pensiile vor fi indexate cu 6%”; Hotărârea Guvernului nr. 159 din 26 martie 2025 pentru modificarea punctului 12 din Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social;

[125] Casa Națională de Asigurări Sociale, Raport privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2023;

[126] Casa Națională de Asigurări Sociale, Raport privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2024;

[127] Casa Națională de Asigurări Sociale, Raport privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2025;

[128] Centrul Național pentru Energie Durabilă, Raport anual în cadrul Programului de vouchere pentru electrocasnice, 2025, Chișinău, 2026;

competențelor digitale și încurajarea participării la activități culturale, sportive, comunitare și la procesele decizionale.[129]

83. În 2022–2024, Documentul Unic de Program (DUP) 2022–2024 a finanțat 12 proiecte regionale și 154 de proiecte locale de aprovizionare cu apă și sanitație.[130] DUP 2025–2027 include 78 de proiecte regionale (7 finalizate) și 244 de proiecte locale (64 finalizate) de extindere și modernizare a infrastructurii de apă, canalizare și epurare. Treisprezece proiecte (6 regionale și 7 locale) sunt sprijinite de parteneri externi de dezvoltare. Rezultatul: 49 de localități au sisteme de alimentare cu apă construite sau reabilitate, 39 de localități au acces la sisteme de canalizare modernizate, iar 19 387 de gospodării au fost conectate la rețele de apă potabilă și 16 819 la canalizare.[131]

84. Guvernul a continuat implementarea Programului „Satul European", lansat în anul 2022, și a consolidat cadrul de politici prin aprobarea Programului național de dezvoltare locală „Satul European" pentru anii 2024–2028.[132] În cadrul ediției a II-a, în anul 2024 au fost aprobate și incluse în DUP 612 proiecte de dezvoltare locală, cu o valoare totală de circa 2,8 miliarde lei, dintre care 2,5 miliarde lei reprezintă contribuția prevăzută din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, iar diferența urmează să fie acoperită din bugetele locale.[133]

85. RM promovează educația incluzivă, prin integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul general și prin dezvoltarea serviciilor de suport educațional, în cadrul Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2024-2027[134]. În anul de studii 2022/2023 erau înscriși 10.542 de elevi cu CES și cu dizabilități, dintre care 9.990 în învățământul general și 552 în școli speciale. În 2023/2024, numărul acestora a constituit 10.956, dintre care 10.418 în instituții de învățământ general și 538 în școli speciale. În 2024/2025, erau înscriși 11.798 de elevi, dintre care 11.275 în instituții de învățământ general și 523 în școli speciale. În 2025/2026, numărul acestora a ajuns la 13.978, dintre care 13.395 în instituții de învățământ general și 583 în școli speciale. Ponderea elevilor cu CES și cu dizabilități în învățământul general a crescut de la 94,8% în 2022/2023 la 95,8% în 2025/2026.[135]

86. Copiii refugiați și alte grupuri vulnerabile au acces sporit la educație. S-a înregistrat o creștere a numărului de beneficiari ai burselor de merit în rândul elevilor și studenților de etnie romă, care, în perioada 2023-2025, a crescut de la 49 în 2023, la 94 în 2024, ajungând la 110 în anul 2025[136].

87. În 2022, 20 de instituții de învățământ general au beneficiat de echipamente digitale și laptopuri prin proiectul „Clasa Viitorului".[137] În 2023, au fost dotate 65 de laboratoare

---

[129] Hotărârea Guvernului nr. 434 din 28 iunie 2023 cu privire la aprobarea Programului privind îmbătrânirea activă și sănătoasă pentru anii 2023–2027;

[130] Hotărârea Guvernului nr. 160/2025 privind aprobarea Documentului unic de program pentru anii 2025–2027;

[131] Guvernul Republicii Moldova, Raportul cu privire la activitatea Guvernului în anul 2024;

[132] Hotărârea Guvernului nr. 216 din 26 martie 2024 cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare locală „Satul European" pentru anii 2024–2028;

[133] Hotărârea Guvernului nr. 571 din 21 august 2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2022;

[134] Hotărârea Guvernului nr. 950 din 6 decembrie 2023 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024–2027;

[135] Biroul Național de Statistică, Date statistice anexate publicației privind situația copiilor în Republica Moldova, 2025;

[136] Ministerul Educației și Cercetării, „110 burse de merit pentru elevii și studenții romi";

[137] Ministerul Educației și Cercetării, Raport de activitate pentru anul 2022;

EduTechLab și create 69 de laboratoare cu 1.010 laptopuri pentru accesul la studii al copiilor refugiați din Ucraina.[138] În 2024, MEC a raportat dotarea a 700 de săli din 140 de instituții cu table interactive și calculatoare, precum și a 5 săli de informatică din raionul Taraclia[139]. În 2025, peste 300 de școli au fost dotate cu table interactive, calculatoare și alte dispozitive digitale.[140]

88. În cadrul Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova" (aprilie 2013–decembrie 2022) cu sprijinul Băncii Mondiale, au fost achiziționate echipamente pentru laboratoarele de biologie, chimie și fizică din 160 de instituții de învățământ.[141] Inițiativa Rețeaua Școlilor Model, demarată în 2023, a prevăzut inițial modernizarea a 35 de instituții, lista acestora și conceptul școlii model fiind aprobate în februarie 2024.[142] Inițiativa urmărește reducerea disparităților și îmbunătățirea accesului la educație de calitate, inclusiv pentru elevii din mediul rural. În iulie 2025, rețeaua a fost extinsă la 90 de instituții.[143]

89. În a doua jumătate a anului de studii 2024/2025 a fost aprobată Metodologia de organizare și desfășurare a evaluării și certificării competențelor digitale ale cadrelor didactice din învățământul general și profesional secundar,[144] în baza căreia au fost instruite 10 000 de cadre didactice[145].

90. Toate manualele școlare, achiziționate și trimise în școli pentru anul de învățământ 2024-2025, sunt accesibile și în format electronic.[146]

91. MEC a asigurat în egală măsură tuturor copiilor dreptul la educație prin procurarea și adaptarea transportului școlar, oferind accesibilitate și copiilor cu mobilitate redusă.

92. A fost aprobat Programul privind diversitatea biologică pentru anii 2026–2030[147], care urmărește protejarea dreptului la un mediu curat și sănătos prin conservarea ecosistemelor, utilizarea durabilă a resurselor naturale și prevenirea degradării mediului. Programul contribuie la reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice, protejând în special grupurile vulnerabile; totodată, promovează participarea societății și educația ecologică.

93. Pentru reducerea disparităților dintre mediul urban și cel rural, prin rețeaua centrelor unificate de prestare a serviciilor publice (CUPS) a fost facilitat accesul populației, inclusiv din localitățile mici, la servicii publice privind actele de stare civilă, cadastrul, prestațiile sociale, eliberarea cazierului judiciar și aplicarea apostilei.

---

[138] Ministerul Educației și Cercetării, Raport anual: educație, tineret, sport, 2023;
[139] Ministerul Educației și Cercetării, Raport de activitate pentru anul 2024;
[140] Ministerul Educației și Cercetării, Raport de activitate pentru anul 2025;
[141] Ministerul Educației și Cercetării, Raport de activitate pentru anul 2022;
[142] Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 198 din 26 februarie 2024 cu privire la aprobarea Listei instituțiilor de învățământ general care vor fi incluse în Rețeaua Școlilor Model;
[143] Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1146 din 9 iulie 2025 cu privire la extinderea Listei instituțiilor de învățământ general incluse în Rețeaua Școlilor Model;
[144] Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1827 din 17 decembrie 2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de organizare și desfășurare a evaluării și certificării competențelor digitale ale cadrelor didactice din învățământul general și profesional secundar, Metodologia de organizare și desfășurare a evaluării și certificării competențelor digitale ale cadrelor didactice din învățământul general și profesional secundar;
[145] Ministerul Educației și Cercetării, Raport de activitate pentru anul 2025;
[146] Platforma națională de resurse educaționale EduResurse;
[147] Hotărârea Guvernului nr. 403 din 29 iulie 2026 cu privire la aprobarea Programului privind diversitatea biologică pentru anii 2026–2030;

94. Persistă provocări legate de disparitățile regionale, nivelul sărăciei și accesul echitabil la servicii de sănătate, educație și protecție socială. Astfel, implementarea eficientă a politicilor, inclusiv în domeniul educației incluzive și dezvoltării regionale, rămâne o prioritate pentru perioada următoare.

Libertăți fundamentale și participarea la viața publică și politică (127.125, 127.201)

95. În vederea asigurării dreptului la vot, în contextul implementării parțiale a votului prin corespondență la alegerile din 2024, a fost ajustată aplicația *Înregistrare prealabilă*, pentru a permite înregistrarea și evidența alegătorilor care au optat pentru această metodă alternativă de vot. În cadrul alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional au fost tipărite buletine de vot în 5 limbi ale minorităților etnice (ucraineană, rusă, bulgară, romani și găgăuză).
96. La alegeri, în cadrul aplicației guvernamentale EVO a fost lansat modulul „Alegeri", care a oferit cetățenilor informații despre secțiile de vot, inclusiv din străinătate, votul prin corespondență și concurenții electorali, facilitând exercitarea dreptului de vot, inclusiv pentru diaspora.

Drepturile femeilor și egalitatea de gen (127.157, 127.158, 127.159, 127.160, 127.161, 127.162, 127.163, 127.164, 127.165, 127.166, 127.168, 127.169)

97. A fost aprobat și implementat Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în RM pentru anii 2023-2027[148] care urmărește reducerea inegalităților dintre femei și bărbați în viața socială, economică, culturală și politică și promovarea egalității de gen ca drept fundamental.
98. În cadrul Programului național „Femeile, Pacea și Securitatea" (2023–2027), femeile militare au ocupat în 2024 un total de 19 poziții în contingentele moldovenești din misiunile KFOR și UNIFIL. Două angajate ale Inspectoratului General de Carabinieri au fost detașate în Kosovo. Au fost stabilite atribuții privind egalitatea de gen în Poliție și aprobat regulamentul unității de gen din Armata Națională[149].
99. A fost consolidată participarea femeilor în procesele decizionale, prin respectarea cotei minime de reprezentare de 40% pentru ambele sexe în procesele electorale. La alegerile locale generale din 2023, femeile au reprezentat 47,2% dintre candidații la consiliile locale și 45,3% dintre candidații la consiliile raionale și municipale. Au fost alese 215 primărițe (24%) și 4492 de consiliere de nivelul I și II (40,8%). După scrutinul din 2023, consiliile raionale au ales femei la conducerea a șase dintre cele 32 de raioane.
100. La alegerile parlamentare din 2025, au fost înregistrați 23 de concurenți electorali (partide politice, blocuri electorale și candidați independenți). Pe listele de partid au fost înregistrați 1367 de candidați, dintre care 763 de bărbați (55,8%) și 604 de femei (44,2%). La 7 noiembrie 2026, legislatura a XII-a număra 40 de deputate în funcție (39,6%).

[148] Hotărârea Guvernului nr. 203/2023 cu privire la aprobarea Programului de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023–2027;
[149] Ministerul Afacerilor Interne, Raport de evaluare intermediară a Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind Femeile, Pacea și Securitatea pentru anii 2023–2027;

101. Republica Moldova a intrat pentru prima dată în Top 10 al Global Gender Gap Index 2025, elaborat de Forumul Economic Mondial, clasându-se pe locul 7. Scorul general de paritate de gen a ajuns la 81,3%, în creștere cu 2,3 puncte procentuale față de 2024. Cel mai mare progres a fost înregistrat la abilitarea politică, cu o creștere de 7,5 puncte procentuale, până la 42,5%, scorul fiind de peste trei ori mai mare decât în 2006.[150]

102. Subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) au înregistrat cu statut de șomer 1.059 de femei de etnie romă în 2021,[151] 935 în 2022,[152] 892 în 2023,[153] 750 în 2024[154] și 799 în 2025.[155] În 2022, au fost plasate în câmpul muncii 72 de persoane de etnie romă, cifra fiind raportată pentru ambele sexe. Au beneficiat de sprijin pentru plasarea în câmpul muncii 41 de femei de etnie romă în 2023, 38 în 2024 și 43 în 2025.

103. Republica Moldova a continuat armonizarea legislației privind egalitatea între femei și bărbați prin transpunerea integrală sau parțială a următoarelor directive UE: Directiva 2004/113/CE privind accesul egal la bunuri și servicii, Directiva (UE) 2019/1158 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor, Directiva (UE) 2022/2381 privind echilibrul de gen în conducerea societăților cotate la bursă, Directiva 79/7/CEE privind egalitatea de tratament în securitatea socială și Directiva 2010/41/UE privind egalitatea de tratament în activitățile independente. Totodată, au fost adoptate măsuri de armonizare cu Directiva 2006/54/CE privind egalitatea de șanse și de tratament în muncă, inclusiv remunerarea egală. Actualmente se află în proces de transpunere Directiva (UE) 2023/970 privind transparența salarială[156] și Directivele (UE) 2024/1500 și 2024/1499 privind standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității.

104. A fost modificat Codul muncii pentru facilitarea concilierii vieții de familie cu cea profesională, prin reglementarea formulelor flexibile de muncă, inclusiv munca la distanță, munca la domiciliu, programul flexibil, timpul de muncă parțial și săptămâna de lucru comprimată, precum și prin extinderea și flexibilizarea concediilor destinate îndeplinirii responsabilităților familiale.[157]

105. Promovarea egalității de gen în procesul electoral este un obiectiv strategic al CEC. După fiecare scrutin,[158] CEC efectuează auditul de gen, cu publicarea rezultatelor[159].

---

[150] Forumul Economic Mondial, Global Gender Gap Report 2025, secțiunea „Benchmarking gender gaps, 2025", Republic of Moldova;
[151] Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Raport de activitate pentru anul 2021;
[152] Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Raport de activitate pentru anul 2022;
[153] Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Raport de activitate pentru anul 2023;
[154] Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Raport de activitate pentru anul 2024;
[155] Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Raport de activitate pentru anul 2025;
[156] Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (pentru asigurarea egalității de remunerare prin transparența salarială), platforma Particip.gov.md;
[157] Legea nr. 195/2022 pentru modificarea unor acte normative; Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Raport privind implementarea angajamentelor Declarației de la Beijing și a Platformei de acțiune „Beijing+30", 2024; Legea nr. 156/2025 pentru modificarea unor acte normative (aspecte legate de acordarea concediului paternal);
[158] Comisia Electorală Centrală, Programul strategic pentru anii 2024–2026, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2399/2024;
[159] Comisia Electorală Centrală, Alegeri parlamentare. Analiza comparativă de gen 2021–2025;

Funcționarii electorali și publicul larg beneficiază de module și cursuri specializate integrate în programele de instruire CICDE[160].

106. Persistența diferențelor salariale între femei și bărbați impune continuarea măsurilor de promovare a egalității de remunerare și de combatere a stereotipurilor de gen. În acest scop, au fost desfășurate campanii publice și instruiri pentru autorități și partenerii sociali privind transparența salarială și remunerarea echitabilă; dezvoltată și pusă la dispoziția publicului platforma „Plată Egală", care oferă angajaților și angajatorilor informații, statistici, resurse legislative și un instrument de calcul al diferențelor salariale de gen.

Violența în familie și violența în bază de gen (127.168, 127.170, 127.171, 127.172, 127.173, 127.174, 127.175, 127.176, 127.177, 127.178, 127.179, 127.180, 127.181, 127.182, 127.183, 127.184, 127.185, 127.188)

107. A fost ratificată Convenția de la Istanbul (CI)[161], realizată prima rundă de monitorizare GREVIO[162], aprobat Setul de măsuri privind implementarea recomandărilor GREVIO[163], modificat cadrul legislativ național[164], aprobat un nou document de politici publice pe domeniu[165] axat pe patru piloni de abordare a fenomenului.

108. Cadrul normativ și cel metodologic privind serviciile specializate destinate victimelor violenței și ale infracțiunilor au fost modificate și actualizate[166], și asigurată standardizarea și digitalizarea procesului de gestionare a cazurilor, îmbunătățit accesul echitabil la servicii de calitate și prevenirea revictimizării și retraumatizării, cu respectarea demnității, siguranței și nevoilor victimelor[167].

---

[160] Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, cursul electronic „Egalitatea de gen în alegeri";

[161] Legea nr. 144/2021 cu privire la ratificarea Convenției CoE privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128240&lang=ro

[162] Raportul de evaluare GREVIO privind măsurile legislative și de altă natură, https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/moldova

[163] https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/09/Set-de-masuri-GREVIO.pdf

[164] Cadrul legislativ a fost ajustat în patru runde după ratificarea CI (2021): Legea nr. 250/2023 pentru modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, Legea nr. 231/2024 pentru modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, Legea nr. 252/2025 pentru modificarea unor acte normative, Legea nr. 167/2026 pentru modificarea unor acte normative (consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării).

[165] Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023.

[166] Hotărârea Guvernului nr. 798/2025 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 129/2010 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului social de reabilitare a victimelor violenței în familie; Hotărârea Guvernului nr. 796/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului maternal și a Standardelor minime de calitate;

[167] Modificările vizează: a) serviciile de plasament pentru victimele violenței în familie, prin introducerea unor mecanisme noi de protecție și revizuirea instrumentului operațional „Managementul de caz pentru cazurile de violență în familie", Hotărârea Guvernului nr. 798/2025; b) organizarea și funcționarea serviciilor pentru victimele violenței sexuale, acordarea asistenței medicale, medico-legale și psihologice – Hotărârea Guvernului nr. 508/2023, modificată prin HG nr. 836/2025; c) asistența psihologică pentru victimele adulte ale infracțiunilor, inclusiv prevenirea revictimizării, Hotărârea Guvernului nr. 835/2025.

109. Consolidat mecanismul instituțional pe domeniu: instituită Agenția Națională de Prevenire și combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în familie[168], fortificate platformele interinstituționale de cooperare: Consiliul Național Coordonator în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie[169], Comisia de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor[170].

110. Activitățile de prevenire a violenței în familie au inclus campanii informaționale, de conștientizare și educație culturală, cu proiecția a cinci filme documentare despre violența de gen și drepturile femeilor[171]. Pentru consolidarea statisticii în domeniu, a fost aprobat sistemul informațional „VioData”[172] - sistem informațional automatizat, creat în vederea facilitării procesului de gestionare a datelor privind violența împotriva femeilor și violența în familie și a îmbunătățirii continue a calității serviciilor furnizate/prestate.

111. A fost dezvoltat cadrul de servicii pentru victimele violenței: Serviciu de plasament pentru victimele violenței (25 de locuri), destinat să deservească întreaga zonă de Nord a Republicii Moldova (Râșcani); Serviciul de reabilitare a victimelor violenței în familie „Salvia” (15 locuri), deservește regiunea Sud-Est, este adaptat persoanelor cu dizabilități și vârstnicilor și oferă asistență victimelor violenței împotriva femeilor, inclusiv cuplurilor mamă–copil; un serviciu de sprijin pentru victimele violenței (până la 25 de beneficiari) este în proces de creare[173].

112. A fost instituit Centrul de Justiție Familială al Poliției cu rolul de a asigura un mecanism integrat de intervenție în cazurile de violență în familie[174], a garanta un răspuns intersectorial prompt, coordonat și adecvat, prin furnizarea unui pachet complex de servicii destinate victimelor, incluzând asistență psihologică, juridică, medicală, medico-legală și socială.

113. Telefonul de încredere pentru femei și fete 0 8008 8008 a înregistrat: 1 530 de apeluri în anul 2022 și 2 529 în anul 2025[175].

114. Au fost adaptate programele de consiliere a agresorilor familiali folosind modelul DULUTH[176]. În parteneriat cu UNFPA și Rețeaua Europeană pentru Lucrul cu Autorii Violenței Domestice, au fost elaborate recomandări pentru îmbunătățirea programelor de probațiune/resocializare destinate autorilor violenței în familie, pe baza unor instrumente și metodologii aliniate la standardele internaționale.

Drepturile persoanelor cu dizabilități (127.190, 127.191, 127.192, 127.193, 127.196, 127.197, 127.198)

168 Hotărârea Guvernului nr. 926/2023 din 29.11.2023

169 Hotărârea Guvernului nr. 449/2024

170 Ordinul comun al Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale și al Ministerului Educației și Cercetării nr. 89/22/172/56/20/121 din 28.02.2022

171 antiviolenta.gov.md

172 Hotărârea Guvernului nr. 530/2025

173 Raionul Teleneşti.

174 Hotărârea Guvernului nr. 173 din 29 martie 2023 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției și a Standardelor minime de calitate;

175 https://lastrada.md/femei/violenta-in-familie-si-violenta-sexuala

176 https://probatiune.gov.md/programe-probationale

115. Ca rezultat al reformei RESTART menționăm extinderea numărului de echipe mobile care desfășoară activități de informare a persoanelor cu dizabilități. În prezent, 33 de servicii deservesc aproximativ 888 de beneficiari, inclusiv 656 de copii și 232 de adulți cu dizabilități.

116. La 1 ianuarie 2026, în Republica Moldova erau înregistrați circa 164 700 de beneficiari de pensii de dizabilitate și alocații sociale de stat pentru dizabilitate, inclusiv 13.223 de copii cu dizabilități cu vârsta de până la 18 ani.[177] Sistemul de protecție socială a fost consolidat prin ajustarea prestațiilor, valoarea medie a pensiei de dizabilitate atingând 2 648 lei în 2025, iar începând cu 01.04.2026 pensiile și prestațiile sociale au fost indexate cu 6,84%.

117. Au continuat măsurile de integrare a persoanelor cu dizabilități pe piața muncii. Cu statut de șomer au fost înregistrate 617 persoane în 2021, dintre care 188 au fost angajate; 1.896 în 2022, dintre care 157 au fost angajate; 1.675 în 2023, dintre care 268 au fost angajate; 822 în 2024, dintre care 229 au fost angajate; și 908 în 2025, dintre care 261 au fost angajate, inclusiv prin subvenționarea locurilor de muncă. Au fost sprijinite măsuri de adaptare a locurilor de muncă, mobilitate și formare profesională, iar în perioada 2024-2025 au fost subvenționate 1.829 de locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități, dintre care 352 în întreprinderi nespecializate și 1.477 în întreprinderi specializate.[178]

118. În 2025 autoritățile au continuat dezvoltarea serviciilor sociale prin noi măsuri pentru consolidarea protecției sociale a persoanelor cu dizabilități și extinderea serviciilor destinate acestora:

- Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate;
- Serviciul de îngrijire socială la domiciliu;
- Mecanismul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare acordate pensionarilor și beneficiarilor de alocații sociale de stat;
- Serviciul adăpost de noapte pentru persoanele fără adăpost și altele;
- consolidarea serviciului Centrul de zi pentru persoane vârstnice;
- Serviciul social „Spălătorie socială”.[179]

119. Cadrul de politici publice pe domeniul de referință a fost consolidat prin aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2024-2027[180] și a Programului național privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2026-2030[181].

120. Pentru sprijinirea copiilor cu dizabilități de văz și auz, în decembrie 2024, UNICEF, cu finanțarea Parteneriatului Global pentru Educație și în colaborare cu MEC, a donat un lot de peste 500 de dispozitive asistive, destinat dotării a 95 de centre de resurse pentru

[177] Hotărârea Guvernului nr. 467/2026 cu privire la aprobarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2026–2030; Casa Națională de Asigurări Sociale, Informație privind beneficiarii de pensii, alocații sociale de stat și indemnizații adresate familiilor cu copii la situația din 1 ianuarie 2026;

[178] Hotărârea Guvernului nr. 49/2021 cu privire la aprobarea Regulamentului privind subvenționarea locurilor de muncă;

[179] Hotărârea Guvernului nr. 833 din 29 decembrie 2025 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Spălătorie socială” și a Standardelor minime de calitate;

[180] Hotărârea Guvernului nr. 950 din 6 decembrie 2023 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024–2027;

[181] Hotărârea Guvernului nr. 467/2026 cu privire la aprobarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2026–2030

educație incluzivă, inclusiv mașini de scris Braille, lupe video, tastaturi adaptate și programe de transformare a textului în voce.[182]

121. Rețeaua serviciilor de asistență psihopedagogică a fost consolidată, asigurând suport pentru copiii cu CES integrați în sistemul educațional general. Aceasta a permis creșterea accesului copiilor cu CES la echipamente asistive și servicii specializate, asigurând sprijin individualizat și consolidând cadrul metodologic și profesional pentru specialiștii din educația incluzivă.[183]

122. S-a lansat platforma abilitare.md, dedicată părinților și îngrijitorilor copiilor cu nevoi speciale, oferind resurse despre acceptare, gestionarea emoțiilor și crearea unui mediu incluziv acasă și în comunitate. MEC împreună cu partenerii de dezvoltare și societatea civilă a organizat activități de dezvoltare a competențelor de parenting și identificare a nevoilor părinților copiilor cu CES și dizabilități.

123. Persoanele cu dizabilități din Republica Moldova continuă să se confrunte cu dificultăți în asigurarea unui trai adecvat, bariere în accesul la educație, muncă, servicii medicale și sociale, infrastructură și informații accesibile, precum și cu discriminare și oportunități limitate de participare la viața comunității.

Drepturile copiilor (127.167, 127.186, 127.187, 127.189, 127.194, 127.199)

124. Statul a consolidat politicile de susținere a copilului și familiei, inclusiv prin majorarea prestațiilor sociale și dezvoltarea serviciilor de îngrijire timpurie.

125. Un progres major îl constituie majorarea indemnizației unice la nașterea copilului, stabilită la 21 886 lei, începând cu 01.01.26, ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ 131,4% față de 2021.[184]

126. Sistemul de acordare a indemnizațiilor a fost digitalizat și simplificat, plata fiind realizată din oficiu, fără depunerea cererii, prin utilizarea datelor din registrele de stat.

127. A fost consolidat sistemul de indemnizații lunare pentru îngrijirea copilului, inclusiv acordarea unei indemnizații de 1000 lei lunar pentru copiii cu vârsta de până la 2 ani.[185]

128. Începând cu 01.07.2025, indemnizația paternală se acordă pentru o perioadă de 15 zile calendaristice pentru fiecare copil nou-născut sau adoptat.

129. În 2022, a fost adoptată Legea nr. 367/2022, care reglementează trei tipuri de servicii alternative de îngrijire a copiilor și a fost aprobat cadrul normativ pentru funcționarea acestora: Servicii de îngrijire de tip familial (minicreșe); Servicii de îngrijire organizate de angajator la locul de muncă; Servicii de îngrijire individualizate[186].

130. În scopul creării unor mecanisme de stimulare a angajatorilor, care creează servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani, a fost extins spectrul facilităților

[182] Tehnologii asistive și accesibilizare, material informativ publicat pe platforma incluziune.gov.md;

[183] Ministerul Educației și Cercetării, Raport privind realizarea măsurilor din domeniul educației în anul 2024, aferent CBTM; Hotărârea Guvernului nr. 1042/2023 cu privire la Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică;

[184] Casa Națională de Asigurări Sociale, Indemnizații adresate familiilor cu copii;

[185] Casa Națională de Asigurări Sociale, Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani;

[186] Hotărârea Guvernului nr. 572/2023 pentru aprobarea Regulamentelor cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor

fiscale acordate de către angajator conform Legii nr. 212/2023 pentru modificarea unor acte normative[187].

131. În perioada 2021–2025, au continuat măsurile de prevenire și raportare a violenței asupra copiilor, prin serviciul gratuit Telefonul Copilului 116 111. În iunie 2022–iulie 2024, au fost desfășurate 36 de campanii de informare, iar în 2022-2023 - 20.683 de sesiuni de informare și sensibilizare pentru copii și părinți. În 2025, cu sprijinul UNICEF, au fost organizate 82 de ateliere pentru peste 1.900 de membri ai echipelor multidisciplinare; au fost realizate peste 120 de activități de promovare a Telefonului Copilului și campaniile naționale „Siguranță digitală pentru fiecare copil!" și „Protecția copilului începe cu tine".[188]

132. A fost introdus dreptul părinților de a deduce fiscal cheltuielile pentru învățământul copiilor aflați la întreținere, iar această facilitate a fost extinsă și pentru cheltuielile proprii de studii și/sau perfecționare profesională. Plafonul maxim deductibil este de 20.000 lei, aplicat cumulativ pentru toate categoriile de beneficiari și tipuri de învățământ.[189]

133. Autoritățile au continuat cooperarea cu UNICEF pentru dezvoltarea serviciilor de protecție a copilului, prevenirea separării familiale și sprijinirea reformelor în domeniul justiției pentru minori și consolidarea măsurilor de asistență și protecție a copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, inclusiv instituirea mecanismelor eficiente de prevenire și combatere a fenomenului respectiv[190].

Respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a RM (127.74, 127.75, 127.76, 127.77, 127.113)

134. Regiunea transnistreană rămâne în afara controlului efectiv al statului, dar autoritățile depun eforturi constante pentru promovarea drepturilor omului, beneficiind de sprijinul partenerilor internaționali și păstrând tematica drepturilor omului pe agenda negocierilor pentru reglementarea transnistreană.

135. În anii 2023–2026 (primul semestru), prin implicarea autorităților și a partenerilor internaționali, au fost eliberate 14 persoane deținute ilegal în regiunea transnistreană. Cazurile individuale sunt documentate și asistate prin măsuri de intervenție prevăzute de legislație.

136. Pentru asigurarea dreptului la educație și funcționării școlilor cu predare în limba română, pe platformele de negocieri se discută reîntoarcerea în proprietatea Liceului „Evrica" din Rîbnița a sediului retras în 2004, dar și revenirea în Grigoriopol a Liceului „Ștefan cel Mare".

---

[187] Legea nr. 212/2023 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală);

[188] Guvernul Republicii Moldova, Raport privind implementarea Convenției Consiliului Europei privind combaterea violenței față de femei și violenței în familie, 2022, p. 36; Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Raport de evaluare intermediară a Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022–2026, p. 27; Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Raport anual de progres pentru anul 2025 privind monitorizarea implementării Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022–2026;

[189] Legea nr. 214/2024 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală) și Legea nr. 318/2025 pentru modificarea unor acte normative (domeniul fiscal);

[190] Dispoziția Guvernului nr. 206-d/2024 cu privire la aprobarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor Comitetului Lanzarote privind asigurarea implementării Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale;

137. S-a intervenit pentru stoparea presiunilor Tiraspolului asupra fermierilor din raionul Dubăsari și s-au compensat cheltuielile generate de taxele abuzive, asigurându-se accesul la terenurile agricole de după traseul Rîbnița-Tiraspol.
138. Școlile și fermierii afectați de abuzurile Tiraspolului au beneficiat de sprijin financiar prin Programul guvernamental de reintegrare a țării (2023-2026), fiindu-le alocate 45,93 mln. lei și, respectiv, 10,94 mln. lei.
139. S-a intervenit prompt împotriva tentativelor Tiraspolului de a „înrola" forțat în structurile armate neconstituționale elevii din școlile cu predare în limba română, și s-au amplificat demersurile pentru asigurarea accesului jurnaliștilor și apărătorilor drepturilor omului în regiune.
140. S-a avansat în consolidarea mecanismului de sprijin pentru victimele persecutate de structurile neconstituționale (proiect de lege aprobat în primă lectură la 24 septembrie 2026). Se lucrează la operaționalizarea Fondului de convergență, destinat inclusiv inițiativelor de promovare a drepturilor omului.

C. Provocări în implementarea recomandărilor

141. Insuficiența resurselor umane și fluctuația personalului din sectorul public afectează implementarea consecventă și eficientă a recomandărilor.
142. Reformele sectoriale au generat întârzieri în implementarea unor recomandări, ca urmare a reorganizării instituționale și a redistribuirii competențelor, dar au contribuit și la consolidarea capacităților pe termen lung.
143. Resursele financiare limitate și dependența de asistența externă afectează continuitatea implementării. Capacitățile bugetare naționale nu acoperă integral obiectivele pe termen mediu și lung, iar necesitățile de asistență tehnică pentru informarea publicului și consolidarea capacităților rămân mari.
144. Valorificarea incompletă a cadrului instituțional în domeniul drepturilor omului și funcționarea neuniformă a structurilor sectoriale au limitat eficiența monitorizării și evaluării politicilor. În 2024 a fost inițiat un proces de reorganizare și consolidare a cadrului, inclusiv a CNDO.
145. Persistența stereotipurilor și a prejudecăților limitează eficiența politicilor de egalitate și nediscriminare și impune intensificarea informării și sensibilizării populației.
146. Posturile vacante și fluctuația mediatorilor comunitari afectează sprijinul pentru comunitățile de romi, iar coordonarea interinstituțională întârzie finalizarea mecanismului de interacțiune cu serviciile de ordine și securitate publică.
147. Războiul din Ucraina, crizele energetice și de securitate și fluxul de refugiați au redirecționat resursele către intervenții urgente, iar creșterea prețurilor la energie a accentuat vulnerabilitățile sociale.
148. Lipsa controlului efectiv din regiunea transnistreană limitează implementarea uniformă a recomandărilor EPU.
149. Migrația continuă și deficitul de forță de muncă calificată afectează calitatea serviciilor publice.
150. Disparitățile teritoriale în accesul la servicii și capacitățile administrative inegale ale autorităților locale îngreunează implementarea uniformă a recomandărilor.
151. Exercițiile de monitorizare și evaluare au evidențiat dificultăți în colectarea și consolidarea datelor. Sunt necesare uniformizarea metodologiilor și digitalizarea proceselor de raportare.

IV. Priorități viitoare

152. Consolidarea progreselor în integrarea europeană prin armonizarea legislației și aplicarea efectivă a standardelor UE în domeniul statului de drept și al drepturilor omului.
153. Continuarea reformelor pentru independența și integritatea sistemului judiciar, accesul la justiție și combaterea corupției, inclusiv prin Programul pentru dezvoltarea sectorului justiției pentru anii 2027–2031.
154. Fortificarea instituțiilor naționale pentru prevenirea și combaterea discriminării și a încălcărilor drepturilor omului.
155. Consolidarea mecanismelor de prevenire și combatere a torturii și a relelor tratamente în instituțiile rezidențiale, spitalele psihiatrice, centrele de plasament și unitățile de detenție. Modernizarea sistemului penitenciar, inclusiv construcția noului penitenciar din Chișinău și introducerea sistemului progresiv de executare a pedepselor, vizează reducerea supraaglomerării și pregătirea reintegrării sociale.
156. Asigurarea de facto a egalității de gen, în urma consolidării cadrului legislativ, și valorificarea progreselor în reprezentarea femeilor în funcțiile de conducere, prin participarea echilibrată la procesele decizionale centrale și locale și monitorizarea măsurilor de egalitate de șanse.
157. Avansarea integrării în piața energetică a UE prin interconexiuni, diversificarea surselor de aprovizionare, capacități de producere și stocare a energiei regenerabile și eficiență energetică a clădirilor, cu accent pe reducerea vulnerabilității energetice a populației.
158. Extinderea accesului la apă potabilă și sanitație, cu prioritate în mediul rural, prin investiții în rețele și stații de epurare, funcționarea durabilă a infrastructurii și performanța operatorilor, în cadrul Programului național pentru anii 2026–2030.
159. Continuarea reformei RESTART prin acces echitabil la servicii sociale de calitate, corelate cu prestații adaptate nevoilor beneficiarilor, pentru reducerea sărăciei și susținerea vieții independente a persoanelor cu dizabilități și a altor grupuri vulnerabile.
160. Dezvoltarea unei piețe a muncii atractive și incluzive prin măsuri active de ocupare, formare profesională, sprijinul angajatorilor și integrarea profesională a cetățenilor străini, cu respectarea drepturilor angajaților.
161. Adaptarea infrastructurii și facilitarea accesului la servicii esențiale pentru grupurile vulnerabile.
162. Dezvoltarea asistenței medicale primare și a serviciilor specializate la nivel regional, modernizarea infrastructurii și digitalizarea serviciilor, pentru reducerea disparităților teritoriale și a barierelor financiare.
163. Continuarea reformelor educaționale, inclusiv „Restart în educație”, cu accent pe reducerea disparităților teritoriale, serviciile de sprijin pentru copiii cu CES și din grupuri vulnerabile și formarea cadrelor didactice pentru o educație incluzivă de calitate.
164. Sporirea participării minorităților naționale la politici și decizii, prin platformele de dialog existente, și aprobarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2027–2030, cu componente dedicate femeilor și fetelor rome și abordării discriminării multiple.
165. Consolidarea statutului mediatorilor comunitari prin implementarea Regulamentului revizuit, ocuparea funcțiilor vacante, formarea continuă obligatorie,

evaluarea semestrială și supervizarea, aprobarea Mecanismului de interacțiune a serviciilor de ordine și securitate publică cu comunitățile de romi.
166. Dezvoltarea unui traseu de referire și a serviciilor de sprijin pentru femeile rome victime ale violenței și traficului, adaptate particularităților culturale, cu implicarea mediatorilor, și prevenirea căsătoriilor timpurii.
167. Continuarea implementării Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.
168. Aplicarea efectivă a legislației privind infracțiunile motivate de prejudecată, prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie, prin eficientizarea identificării și investigării acestora, instruirea continuă a polițiștilor și procurorilor și dezvoltarea instrumentelor metodologice de probare.
169. Consolidarea sistemului de asistență a victimelor infracțiunilor prin prisma abordării centrate pe victimă, traumă și evaluarea individualizată a acesteia, în vederea prevenirii retraumatizării și garantării accesului efectiv la protecție și servicii de suport.
170. Îmbunătățirea accesului diasporei la servicii publice, inclusiv digitale, implicarea acesteia în consultarea politicilor și extinderea sprijinului pentru revenirea voluntară și reintegrarea socioeconomică.
171. Funcționarea eficientă a administrațiilor locale rezultate în urma amalgamării, prin capacități administrative și financiare întărite și servicii publice mai bine organizate, pentru reducerea disparităților teritoriale.
172. Aplicarea noului cadru legal privind participarea publică la procesul decizional și consolidarea unui mediu favorabil societății civile.
173. Digitalizarea monitorizării și raportării autorităților privind recomandările EPU acceptate.

Anexa 1

Indicatori de impact privind violența în familie

Indicator	2022	2023	2024	2025
Informații/adresări referitoare la comportamentul și relațiile defectuoase în cadrul familiei	15 526	15 224	15 976	23 727
Infracțiuni în sfera relațiilor familiale (Codul penal art. 201/1; art.145; art.171; art.172, art.320/1)	852	880	967	1 336
Ordine de restricție de urgență	5 907	5 723	5 826	6 218
Ordine de restricție încălcate	–	788	874	985
Ordonanțe de protecție (instanțe)	758	798	870	1 117
Ordonanțe de protecție încălcate	–	448	498	418
Monitorizare electronică	–	703	878	838
Decese în urma violenței în familie	–	35	33	25
Contravenții, art. 78[1] din Codul contravențional	1 619	1 719	1 741	1 872

Sursa: MAI/Inspectoratul Național de Patrulare, rapoartele anuale de activitate ale poliției

Comisia de analiză a cazurilor de femicid și a violenței în familie, soldate cu decesul victimei sau cu vătămarea gravă a integrității corporale ori a sănătății

Indicator	**2023**	**2024**	**2025**
Cazuri analizate	69	87	68

Sursa: MAI

Anexa 2

Lista abrevierilor

Abreviere	Denumire completă
Instituții și autorități naționale	
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANP	Administrația Națională a Penitenciarelor
APC	autoritățile administrației publice centrale
ARI	Agenția Relații Interetnice
BNS	Biroul Național de Statistică
BPR	Biroul politici de reintegrare
CA	Consiliul Audiovizualului
CE	Consiliul pentru Egalitate
CEC	Comisia Electorală Centrală
CICDE	Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral
CNA	Centrul Național Anticorupție
CNAJGS	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat
CNDO	Consiliul Național pentru Drepturile Omului
CpPT	Consiliul pentru prevenirea torturii
CS	Cancelaria de Stat
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
CSP	Consiliul Superior al Procurorilor
CUPS	Centrele Unificate de Prestare a Serviciilor
INJ	Institutul Național al Justiției
ISM	Inspectoratul de Stat al Muncii
MA	Ministerul Apărării
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MC	Ministerul Culturii
MDED	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MF	Ministerul Finanțelor

Abreviere	Denumire completă
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
MJ	Ministerul Justiției
MM	Ministerul Mediului
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
MS	Ministerul Sănătății
OAP	Oficiul Avocatului Poporului
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
PA	Procuratura Anticorupție
PCP	Platformele Consultative Permanente
PG	Procuratura Generală
Organizații și organisme internaționale	
CDO	Consiliul ONU pentru Drepturile Omului
CoE	Consiliul Europei
CPT	Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante
GANHRI	Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului
GRETA	Grupul de experți privind combaterea traficului de ființe umane
GREVIO	Grupul de experți privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice
JTIP	Oficiul pentru Monitorizarea și Combaterea Traficului de Persoane (Departamentul de Stat al SUA)
KFOR	Forța pentru Kosovo
OHCHR	Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
TAIEX	Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații (Comisia Europeană)
UE	Uniunea Europeană
UNFPA	Fondul Națiunilor Unite pentru Populație

Abreviere	Denumire completă
UNICEF	Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
UNIFIL	Forța Interimară a Națiunilor Unite în Liban
Acte normative și de politici, programe și sisteme informaționale	
CBTM	Cadrul bugetar pe termen mediu
CI	Convenția de la Istanbul (Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice)
DUP	Documentul unic de program
EPU / UPR	Evaluarea Periodică Universală (Universal Periodic Review)
HG	Hotărârea Guvernului
ODD	Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (Sustainable Development Goals)
PNADO	Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului
PNIJ	Portalul național al instanțelor de judecată
SND	Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”
TIP Report	Raportul Departamentului de Stat al SUA privind traficul de persoane (Trafficking in Persons Report)
Alți termeni	
CES	cerințe educaționale speciale
INDO	instituții naționale pentru drepturile omului
LGBTIQ	persoane lesbiene, gay, bisexuale, transgender, intersex (și queer)
OSC	organizații ale societății civile
RM	Republica Moldova
SLAPP	acțiuni strategice în justiție împotriva participării publice
SUA	Statele Unite ale Americii
SWD	document de lucru al serviciilor Comisiei Europene (Staff Working Document)
TFU	traficul de ființe umane